

Čís. 16803.

K odpůrčímu důvodu podle § 33 č. 3 konk. ř., nezabránil-li dlužník povolení mobilární exekuce a prodeji zabavených věcí v posledních 60 dnech před prohlášením konkursu.

(Rozh. ze dne 16. března 1938, Rv I 3112/37.)

Žalovaná firma si dne 9. ledna 1936 podle 11 směnek znějících každá na 5.000 Kč, vystavených ke dni 1. listopadu 1935 a splatných 7. ledna 1936, které byly přijaty dlužníkem Františkem P., na jehož jmění byl dne 5. března 1936 prohlášen konkurs, vymohla směnečné platební příkazy, proti nimž František P. nepodal námitek. Dne 16. ledna 1936 navrhla žalovaná pod č. E 114/36 u okresního soudu v K. povolení exekuce zabavením a prodejem svršků patřících Františku P. Navržená exekuce byla téhož dne povolena a dne 17. ledna 1936 vykonána zabavením celého skladu zboží Františka P. Po výkonu zabavení zůstalo podle ujednání mezi žalovanou a Františkem P. veškeré zboží v jeho místnostech a bylo podle ujednání prodáváno jednotlivým zákazníkům a každodenně bylo mezi vymáhající věřitelkou a povinným súčtováno a dosažené částky byly vymáhající věřitelce (žalované) vydány. Sklad zboží byl doplněn novým zbožím a nákupní ceny z výtěžku za prodané zabavené zboží odečteny. Dne 20. ledna 1936 navrhla žalovaná okamžité ustanovení dražebního roku a upuštění od jeho vyhlášení. Dražební rok byl poté ustanoven na 25. ledna 1936 a toho dne byl celý sklad zboží v odhadní ceně 24.000 Kč prodán dražbou žalované firmě za 13.033 Kč 35 h a výtěžek jí téhož dne vydán. Při zabavení dne 17. ledna 1936 nezabavila žalovaná část zboží, jež bylo jako nezabavitelné ponecháno k volnému nakládání povinnému. To zboží mělo cenu 1.000 Kč, avšak žalovaná odvezla i uvedené nezabavené zboží a ponechala si je pro sebe. Žalovaná vedla dále podle uvedených směnečných příkazů k vymožení svých pohledávek 55.000 Kč exekuci zabavením a přikázáním k vybrání pohledávek Františka P. Ta exekuce byla pod E 123/36 okresním soudem v K. povolena dne 18. ledna 1936 a žalovaná vybrala ze zabavených pohledávek 3.509 Kč 10 h. František P. odevzdal žalované soupis oněch pohledávek. Tvrdě, že úpadce František P. byl již před provedením dotčených směnečných akcí předlužen a neschopen k placení, že si byl v době, kdy byl zažalován žalovanou firmou na zaplacení 55.000 Kč, vědom svého předlužení, že nechal úmyslně zabavit celé jmění ve prospěch žalované firmy a exekučně pro ni odebrati a že se nebránil proti postupu žalované, ačkoliv pohledávky jeho ostatních věřitelů činily asi 80.000 Kč, takže tím nadržoval žalované, jež věděla o dlužníkově předlužení a neschopnosti k placení, před ostatními věřiteli a poškodil takto ostatní věřitele, domáhá se žalující správce konkursní podstaty Františka P. žalobou neúčinnosti exekuce na svršky, provedené pod E 114/36, dále prohlášení neúčinnosti bezdůvodného převzetí nezaba-

vitelného zboží v ceně 1.000 Kč, jakož i neúčinnosti exekuce na zabavení pohledávek pod E 123/36, to vše z odpůrčího důvodu podle § 33 č. 3 konk. ř., resp. v příčině odňatého zboží za 1.000 Kč též podle § 32 č. 1 konk. ř. a odsouzení žalované k zaplacení 24.000 Kč za zabavené a prodané zboží, 1.000 Kč za převzaté a nezabavené zboží, jakož i za inkasovanou částku 3.509 Kč 10 h. O b a n i ž š í s o u d y vyhověly žalobě co do určovací části zcela a co do části na plnění částkou 17.542 Kč s přísl.

N e j v y š š í s o u d na dovolání obou stran odmítl dovolání žalované v části týkající se převzetí nezabaveného zboží v ceně 1.000 Kč a vybrané částky 3.509 Kč 10 h s přísl., jinak dovoláním nevyhověl a uvedl v otázce v právní větě vytčené

v d ů v o d e c h :

Důvod odporu pro nadržování podle § 33 č. 3 konk. ř. č. 64/1931 Sb. z. a n. nepředpokládá, že se věřiteli dostalo zajištění nebo uspokojení, na které neměl nároku vůbec nebo toho způsobu nebo toho času. To jest předpoklad odporu pro nadržování podle § 33 č. 1 konk. ř., o který tu nejde. Poukazuje proto dovolatelka nepřipadně na rozhodnutí č. 6382 Sb. n. s., jež jednalo o důvodu odporu podle § 30 č. 1 konk. ř. č. 337/1914 ř. z., shodného s § 33 č. 1 konk. ř. č. 64/1931 Sb. z. a n.

Není sporu o tom, že 11 směnek znějících na částky po 5.000 Kč bylo vystaveno v měsíci lednu 1936 se zpětným datem 1. listopadu 1935. I v té skutečnosti spatřoval žalobce jednání úpadce na újmu ostatních věřitelů. Není sice potřebí, aby se žalobce v žalobním žádání výslovně domáhal určení, že i toto jednání jest neúčinné proti konkursní podstatě, poněvadž odpůrčí žaloba správce konkursní podstaty je podle § 42 konk. ř. žalobou na plnění a rozhodnutí o tom, které úpadcovo jednání jest neúčinné proti konkursní podstatě, jest jen otázkou předurčující, kterou stačí řešiti pouze v důvodech rozsudku. Ale žalobce ani zřejmě neuvedl, že opírá svůj nárok na plnění též o neúčinnost tohoto jednání úpadcova, nižší soudy se tím proto nezabývaly, žalující strana to ani v dovolací odpovědi nevytýká a jest tudíž odůvodněn závěr, že o tuto okolnost svůj žalobní nárok na plnění nemínila opřítí a neopřela. Netřeba se jí proto dále zabývatí.

V souzené věci jest jen řešiti otázku, zdali se úpadce dopustil odporovatelného jednání nebo opominutí tím, že nezabránil mobilární exekuci (E 114/36), vedené podle směnečných platebních příkazů z 9. ledna 1936, a zejména prodeji zabavených movitých věcí. Z návrhu na povolení exekuce podle pravoplatného exekučního titulu a z usnesení o povolení exekuce neplyne ještě úmysl povinného poskytnouti vymáhajícímu věřiteli výhodu před jinými věřiteli. Úmysl ten bylo by lze z toho vvozovati jen tehdy, kdyby byl povinný umožnil nebo usnadnil vymáha-

jícímu věřiteli povolení a vedení exekuce, ač k tomu povinen nebyl, anebo kdyby se proti povolené exekuci zákonným způsobem nebránil, ač měl proto podstatné důvody.

V souzeném případě však neměl povinný podstatných důvodů, aby se bránil proti povolení exekuce, neboť exekuční tituly (směnečné platební příkazy) byly pravoplatné a žalobce netvrdil, že pohledávka 55.000 Kč žalované firmě ve skutečnosti nepříslušela. Nelze proto již z toho důvodu dospěti k závěru, že z povolení exekuce na movité věci (E 114/36) plyne úmysl povinného poskytnouti vymáhající věřitelce výhodu podle § 33 č. 3 konk. ř.

A tu jest nesporné, že exekuce na movité věci byla povolena usnesením okresního soudu v K. ze dne 16. ledna 1936 (E 114/36) a že dne 17. ledna 1936 byl zabaven celý sklad zboží u povinného. Dne 20. ledna 1936 učinila žalovaná firma pod č. j. E 1726/35-9 návrh, s p o l u p o d e p s a n ý i p o v i n n ý m Františkem P., aby byl podle § 266 ex. ř. ustanoven dražební rok na nejkratší dobu, poněvadž jde o zboží podléhající zkáze, a aby bylo upuštěno od oznámení dražebního roku v novinách. Soudce vyhověl uvedenému návrhu a přikázal výkonému oddělení, aby dražba byla ustanovena co nejdříve. Ustanovena pak byla na 25. ledna 1936, dražební edikt nebyl uveřejněn v novinách a vymáhající věřitelka (žalovaná) se dohodla s povinným, aby bez příbrání znalce byly pro nejmenší podání za základ položeny fakturní ceny draženého zboží. To se skutečně stalo a vymáhající věřitelka (žalovaná) vydražila veškeré věci za nejnižší podání. Z tohoto postupu povinného jest důvodně souditi, že povinný měl v úmyslu urychlití prodej zabavených věcí a takto usnadnití vymáhající věřitelce, aby je mohla vydražiti za nejnižší podání vypočtené na základě fakturované ceny a tím jí poskytnouti výhody proti ostatním věřitelům. To plyne zejména ze souhlasu povinného, aby podle § 266 ex. ř. byla dražba provedena co nejdříve bez zachování lhůty uvedené v § 273 ex. ř., ač z dražebního protokolu je zřejmé, že nešlo vesměs o věci podléhající brzké zkáze.

Dále se to podává ze souhlasu povinného, aby proti ustanovení §§ 272 a 71 ex. ř. bylo upuštěno od uveřejnění dražebního ediktu v novinách a konečně to vysvítá i z dohody povinného s vymáhající věřitelkou o tom, že povinný přes ustanovení § 275 ex. ř. netrval na tom, aby byl příbrán znalec pro odhad zabavených věcí. Povinný nebyl nucen dáti svůj souhlas v naznačených směrech, naopak mohl se brániti opravnými prostředky proti usnesením exekučního soudu (§ 65 ex. ř.), povolujícím takový postup, jakož i proti postupu výkoného orgánu (§ 68 ex. ř.). Vše to povinný opominul učiniti a naopak podporoval svým souhlasem onen postup. Toto chování povinného stačilo již samo o sobě k závěru o jeho nadržovacím úmyslu a nelze jej vyvrátiti ani obšírnými dovolacími vývody žalované firmy. Nezáleží zejména na tom, že takový postup při ustanovení dražebního roku jest prý u venkovských soudů obvyklý, že dražba se nekonala tajně a že jiní věřitelé vycházeli

při exekuci proti povinnými naprázdno proto, že neintervenovali při výkonu zabavení a zabavovali povětšinou zařízení kupeckého krámu, jež pak musili z exekuce vyloučiti, poněvadž patřilo Julii K. Že žalovaná o zkracovacím úmyslu povinného věděla neb aspoň věděti musila, plyne zřejmě z vyličené skutkové podstaty. A poněvadž tento skutkový děj spadá do posledních šedesáti dnů před vyhlášením konkursu (§ 33, odst. 1, konk. ř.), jsou splněny všechny předpoklady uplatněného odpůřčího důvodu.

Čís. 16804.

Kupitel přidělových nemovitostí (statku), jejichž koupi státní pozemkový úřad (ministerstvo zemědělství) neschválil, není oprávněn zadržovati (§ 471 obč. zák.) bez schválení koupené pozemky přidělci nebo jeho řádnému nástupci pro náklad učiněný na investice a opravy, třebaže jej vynaložil se souhlasem nebo na příkaz přidělce. Státní pozemkový úřad (ministerstvo zemědělství) může schváliti jen řádnou listinu o převodu přidělových nemovitostí; t. řeč. zásadní souhlas k převodu jest nezávazný.

(Rozh. ze dne 16. března 1938, Rv II 6/38.)

Rozhodnutím státního pozemkového úřadu ze dne 13. května 1931 a přidělovou listinou ze dne 5. prosince 1931 byl Václavu B. přidělen a také knihovně do vlastnictví připsán zbytkový statek P., zapsaný ve vložkách č. 361 a 402 v P., se zákazem zcizení bez souhlasu státního pozemkového úřadu a s různými omezeními vlastnického práva ve prospěch téhož úřadu. Do užívání byl statek ten Václavu B. státním pozemkovým úřadem odevzdán již dne 8. dubna 1926. Prozatímní postupní smlouvou ze dne 6. března 1926 postoupil Václav B. statek P. svému synovci Rupertu R., bratru žalovaného Viktora R., avšak státní pozemkový úřad výměrem ze dne 21. března 1929, č. 25.110/29/II-3 B, odepřel schváliti tuto postupní smlouvu s odůvodněním, že v osobě Ruperta R. nejsou tu náležitosti předpokládané v § 37 přidělového zákona č. 81/1920 Sb. z. a n. V podání ze dne 25. června 1931, podepsaném Václavem B. a Viktorem R., bylo žádáno, aby státní pozemkový úřad schválil postup statku P. na Viktora R., a státní pozemkový úřad výměrem ze dne 14. dubna 1932 udělil **z á s a d n í** souhlas k převodu zbytkového statku R. na Viktora R. pod podmínkou, že mu bude do jednoho měsíce předložena k schválení řádná, vkladu schopná smlouva, a potom výměrem ze dne 19. května 1932 prodloužil tuto lhůtu do pravoplatného vyřešení sporu zahájeného u krajského soudu v J. pod Ck I 73/32 (Ck I 47/35). V uvedeném sporu domáhal se totiž Viktor R. na Václavu B. postoupení vlastnictví k zbytkovému statku P. a vydání postupní listiny, tvrdě, že v roce 1925 došlo k ústní smlouvě, kterou mu Václav B. onen statek postoupil. Tato žaloba Viktora R. byla ve